

Poslání České národní banky při dohledu nad finančním trhem České republiky

Vize

Česká národní banka na základě pravomocí, které jí svěřují zákony České republiky, pečuje jako integrovaný orgán regulace a dohledu nad finančním trhem o stabilitu finančního systému a bezpečný a plynulý rozvoj finančního trhu České republiky. Stabilní finanční systém a dynamicky se rozvíjející finanční trh, založené mj. na finančně zdravých a prosperujících ale i širší veřejností respektovaných finančních institucích významně přispívají k dlouhodobému růstu ekonomiky a jsou v zájmu podniků i obyvatelstva. Při uplatňování svých pravomocí orgánu dohledu a při své činnosti obecně bude proto Česká národní banka dbát nejen na to, aby subjekty, nad nimiž vykonává dohled, dodržovaly příslušné právní předpisy, ale zaměří se i na zkvalitňování institucionální infrastruktury českého finančního trhu, na zvýšení jeho transparentnosti, konkurenceschopnosti, důvěryhodnosti ve vztahu k veřejnosti a atraktivity pro podnikání. Česká národní banka bude usilovat o to, aby byla vnímána jako kompetentní, dynamická a flexibilní instituce, která je uznávána trhem, širokou veřejností i odborníky jak díky tomu, že její činnost odpovídá náročným měřítkům, tak i díky profesionálnímu, citlivému a zároveň i efektivnímu přístupu k regulaci finančního trhu a výkonu dohledu.

Mise

Podle zákonů České republiky, evropského práva a mezinárodně uznávaných standardů v oblasti dohledu nad finančním trhem Česká národní banka plní svou roli integrovaného orgánu regulace a dohledu zejména prostřednictvím:

- 1) **regulatorní činnosti**, tj. především stanovení pravidel obezřetného podnikání a pravidel jednání se zákazníky formou prováděcích právních předpisů, které Česká národní banka vydává v rámci a v mezích příslušných zákonů;
- 2) **licenční a povolovací činnosti**, tj. zejména udělování povolení ke vstupu do regulovaných segmentů finančního trhu;
- 3) **dohledových činností**, k nimž patří:
 - a. **dohled na dálku** nad finančními institucemi, tržním jednáním i infrastrukturou kapitálového trhu a analýzy finančního trhu a jeho sektorů,
 - b. **dohlídky na místě** ve finančních institucích a dalších institucích tvořících infrastrukturu kapitálového trhu;
- 4) **stanovování opatření k nápravě popřípadě i ukládání sankcí** v případě zjištění nedostatků v činnosti subjektů, nad nimiž vykonává dohled;
- 5) **shromažďování, zpracovávání a vyhodnocování informací**, jež slouží k podpoře dohledu a k informování veřejnosti o stavu a vývoji finančního trhu České republiky.

Hodnoty

Česká národní banka se bude při naplňování své vize a mise řídit následujícími hodnotami:

1. **Jednotná koncepce dohledu pro všechna odvětví finančních služeb:** Česká národní banka bude budovat společnou kulturu dohledu nad finančním trhem jako součást své firemní kultury a tento proces podpoří adekvátní organizací a řízením svých útvarů pro dohled nad finančním trhem. Ve vztahu k dohlíženým subjektům jednotná koncepce dohledu představuje především uplatňování zásady, že stejné druhy finančních rizik a jiných regulatorně relevantních skutečností podléhají ve všech odvětvích finančních služeb obdobným pravidlům tak, aby se omezil prostor pro regulatorní arbitráž.
2. **Přiměřenost regulace:** Česká národní banka bude zasahovat do podnikání dohlížených subjektů v míře, v níž je to nezbytně nutné pro dosažení cílů dohledu nad finančním trhem a k implementaci příslušných ustanovení evropského práva na českém finančním trhu.
3. **Efektivnost dohledu a regulace:** Česká národní banka bude uplatňovat mezinárodně uznávané principy efektivního dohledu nad finančním trhem a subjekty na něm působícími a alokovat personální a finanční zdroje proporcionálně k rizikům, jež ohrožují stabilitu finančního systému anebo bezpečný a plynulý rozvoj finančního trhu.
4. **Přiměřená ochrana spotřebitele a investora:** Česká národní banka bude dbát na přiměřenou ochranu spotřebitele a investora při využívání finančních služeb nabízených na finančním trhu subjekty, které podléhají jejímu dohledu, tak, aby podpořila rozvoj a růst finančního trhu i stabilitu finančního systému.
5. **Příspěvek k ochraně trhu před finanční kriminalitou:** Česká národní banka se bude podílet na preventivních opatřeních proti zneužití finančního trhu k legalizaci výnosů z trestné činnosti a k financování terorismu a proti dalším formám finanční kriminality.
6. **Podpora tržní disciplíny:** Česká národní banka bude pečovat o pravidelné zveřejňování dostatečných a aktuálních informací s cílem posílit transparentnost a důvěryhodnost finančního systému a trhu a zároveň umožnit správné pochopení rizik a výnosů, které finanční trh nabízí.
7. **Spolupráce se zainteresovanými domácími subjekty:** Česká národní banka bude společně s dalšími ústředními orgány státní správy, subjekty, které podléhají jejímu dohledu, a především s jejich profesními sdruženími analyzovat vliv regulace na podmínky podnikání na českém finančním trhu a povede se zainteresovanými subjekty dialog o tom, jak může Česká národní banka jako orgán dohledu přispět k rozvoji českého finančního trhu.
8. **Mezinárodní spolupráce:** Česká národní banka bude aktivně přispívat k vytváření a realizaci politiky regulace a dohledu pro jednotný evropský trh finančních služeb ve smyslu konvergence pravidel a postupů na evropské úrovni a rozvíjet spolupráci s orgány dohledu členských zemí EU i s ostatními zahraničními orgány regulace a dohledu a mezinárodními institucemi činnými v této oblasti.

9. **Profesionalita a odbornost zaměstnanců:** Neustálý vývoj finančních trhů musí být reflektován v regulaci i v přístupech k výkonu dohledu. Česká národní banka bude důsledně věnovat pozornost vysoké profesionalitě, kvalifikaci, soustavnému vzdělávání a odbornému růstu odpovědných zaměstnanců jako klíčové podmínce efektivního dohledu nad finančním trhem.
10. **Etika dohledu:** Česká národní banka bude dbát na to, aby její zaměstnanci při výkonu dohledu jednali čestně a svědomitě a aby se důsledně řídili jak právními předpisy, tak i vnitřními předpisy České národní banky a zajistili tak nestrannou analýzu a posouzení všech relevantních skutečností s využitím nejen veřejně přístupných, nýbrž i důvěrných informací.

Zásady uplatňované při plnění mise

Česká národní banka se bude při naplňování své vize, mise a navazujících hodnot řídit následujícími zásadami:

OBECNÉ ZÁSADY

1. **Předvídatelnost:** Česká národní banka bude dohlížené subjekty průběžně, a to zpravidla již ve stadiu jejich přípravy, seznamovat s kritérii, jejichž plnění při výkonu dohledu nad finančním trhem očekává, a bude dbát na jejich konzistentní aplikaci.
2. **Uplatňování mezinárodně uznávaných standardů:** Česká národní banka bude pokračovat v důsledné implementaci celosvětově uznávaných standardů v oblasti regulace a dohledu finančního trhu. Případné národní odchylky od těchto principů budou založeny na racionální analýze relevantních faktorů, zejména nákladů a přínosů. V rámci mezinárodní spolupráce bude Česká národní banka podporovat harmonizaci kritérií a postupů uplatňovaných při výkonu dohledu.
3. **Sladění strategie s operativním výkonem dohledu:** Česká národní banka bude při regulaci a výkonu dohledu sledovat strategické cíle odvozené od svého zákonného mandátu a přitom bude flexibilně reagovat na změny na finančním trhu a reflektovat nové trendy v regulaci a dohledu.
4. **Informační otevřenost a odpovědnost vůči veřejnosti:** Česká národní banka bude v souladu se zákony České republiky a s mezinárodními standardy pravidelně zveřejňovat informace o finančním trhu i dohledu nad ním tak, aby si veřejnost, účastníci trhu i zahraniční investoři mohli vytvořit objektivní názor na finanční systém České republiky, na pravidla regulace finančního trhu i na počínání České národní banky při výkonu dohledu nad ním. V rámci politiky informační otevřenosti a odpovědnosti bude Česká národní banka spolupracovat se sdruženími spotřebitelů i účastníků trhu.
5. **Spolupráce s Ministerstvem financí České republiky a dalšími ústředními orgány státní správy:** Česká národní banka bude úzce spolupracovat s Ministerstvem financí České republiky a dalšími zainteresovanými ústředními orgány státní správy při vytváření jednotné koncepce a dalších pravidel regulace a dohledu nad finančním trhem.

ZÁSADY K JEDNOTLIVÝM HODNOTÁM

1. Jednotná koncepce dohledu:

- 1.1. **Konzistentnost a integrita regulace:** Česká národní banka se zaměří na sjednocení pravidel pro udělování licencí a povolení k podnikání na finančním trhu i na to, aby stejná finanční rizika byla v různých sektorech finančního trhu regulována shodně tak, aby regulace podporovala rovnost konkurenčních podmínek na finančním trhu. Součástí tohoto procesu je i revize a sjednocení metodiky a interních postupů a v neposlední řadě důraz na srozumitelnost a jednoznačnost. Všude tam, kde je to účelné, bude Česká národní banka respektovat specifické rysy jednotlivých sektorů finančního trhu.
- 1.2. **Zohlednění individuálního rizikového profilu dohlížených subjektů:** Při vytváření jednotné koncepce dohledu i při vlastním výkonu dohledu bude Česká národní banka důsledně zohledňovat individuální rizikový profil jednotlivých dohlížených subjektů.
- 1.3. **Spolupráce v oblasti normotvorby:** Jednotná koncepce dohledu vyžaduje odpovídající zákony, které mimo jiné vymezují základní právní rámec pro prováděcí předpisy, jimiž Česká národní banka jako instituce odpovědná za sekundární legislativu v oblasti finančního trhu podrobněji upravuje podmínky podnikání subjektů, nad nimiž vykonává dohled. Česká národní banka bude při přípravě těchto zákonů i prováděcích právních předpisů úzce spolupracovat zejména s Ministerstvem financí České republiky jako gestorem primární legislativy v oblasti finančního trhu a profesními sdruženími jako zástupci účastníků trhu.

2. Přiměřenost regulace:

- 2.1. **Preferování obecných zásad před detailními pravidly:** Česká národní banka si uvědomuje, že stejného cíle lze dosáhnout různými způsoby, a nebude proto nadměrně omezovat regulovaným subjektům možnost volby.
- 2.2. **Přiměřená míra regulace:** Česká národní banka bude v rámci své pravomoci a působnosti dbát na to, aby regulace respektovala konkurenční prostředí a neomezovala ani různorodost nabízených finančních produktů a služeb, ani flexibilní zavádění nových produktů a služeb.

3. Efektivnost dohledu a regulace:

- 3.1. **Zohlednění nákladů na regulaci a dohled:** Česká národní banka bude citlivě posuzovat náklady, kterými jako orgán dohledu a regulace zatěžuje regulované subjekty.
- 3.2. **Efektivní komunikace:** Česká národní banka bude usilovat o častou a otevřenou komunikaci s regulovanými a dalšími zainteresovanými subjekty, která přispívá k odstraňování či omezování některých byrokratických nebo jiných neodůvodněných překážek v činnosti České národní banky v oblasti dohledu nad finančním trhem.

4. **Přiměřená ochrana spotřebitele a investora:**

- 4.1. **Transpozice evropského práva:** Česká národní banka bude přispívat k zajištění takové míry ochrany spotřebitele a investora na finančním trhu, která odpovídá evropskému právu, a nebude zatěžovat subjekty, nad nimiž vykonává dohled, nadměrně přísnou regulací, která by přesahovala požadavky evropského práva.
- 4.2. **Profesní kodexy:** Česká národní banka bude spolupracovat s Ministerstvem financí České republiky, dalšími ústředními orgány státní správy, profesními sdruženími poskytovatelů finančních služeb a s organizacemi pro ochranu spotřebitelů při tvorbě kodexů chování finančních institucí k jejich zákazníkům.

5. **Příspěvek k ochraně finančního trhu před finanční kriminalitou:**

- 5.1. **Opatření proti zneužití finančního trhu k legalizaci výnosů z trestné činnosti a k financování terorismu:** Česká národní banka se bude podílet na zdokonalování a využívání systému pro prevenci zneužití finančního trhu k legalizaci výnosů z trestné činnosti a k financování terorismu. Česká národní banka bude ve spolupráci s Ministerstvem financí České republiky, zejména s jeho Finančně analytickým útvarem, pokračovat v úsilí, aby byl výše zmíněný systém prosazován v rámci naplňování jednotné koncepce dohledu a konzistentně uplatňován ve vztahu ke všem subjektům, nad nimiž vykonává dohled, a bude podporovat, aby byl uplatňován i u ostatních subjektů, které jsou nositeli obdobných rizik finanční kriminality.
- 5.2. **Bezpečné fungování platebních a vypořádacích systémů:** Česká národní banka bude nadále v maximální míře prosazovat a podporovat vysoké požadavky na zabezpečení platebních a vypořádacích systémů proti jejich selhání a zneužití. Tato podpora bude zahrnovat i oblast preventivní kontroly, nastavení a vynuovení vysokých standardů fungování těchto systémů a případnou implementaci nových postupů a standardů.

6. **Podpora tržní disciplíny:**

- 6.1. **Soulad zveřejňovaných informací s řízením rizik:** Česká národní banka se zaměří na to, aby informace zveřejňované dohlíženými subjekty věrně odrážely jejich finanční situaci a praxi v měření a řízení finančních rizik.
- 6.2. **Efektivnost trhu a omezení pravděpodobnosti jeho zneužití:** Česká národní banka bude dbát na to, aby informace zveřejňované povinnými subjekty podporovaly efektivní fungování finančního trhu a byla tak omezena pravděpodobnost manipulace s trhem a riziko zneužití neveřejných vnitřních informací.

7. **Spolupráce se zainteresovanými domácími subjekty:**

- 7.1. **Samoregulace:** Všude tam, kde je to účelné z hlediska plnění úkolů dohledu nad finančním trhem, bude Česká národní banka podporovat samoregulaci prostřednictvím profesních sdružení regulovaných subjektů. Při vědomí toho, že

samoregulace ve většině případů nutně vyžaduje adekvátní právní rámec, bude Česká národní banka spolupracovat s Ministerstvem financí České republiky a dalšími ústředními orgány státní správy na přípravě příslušných zákonů.

- 7.2. **Koregulace:** Česká národní banka bude v souladu s evropskými trendy podporovat ve vybraných oblastech záměr přenesení části pravomocí dohledového orgánu na profesní sdružení účastníků trhu za současného dohledu nad výkonem této přenesené působnosti.

8. Mezinárodní spolupráce:

- 8.1. **Integrace evropského trhu finančních služeb:** Česká národní banka bude podporovat iniciativy směřující k prohloubení integrace jednotného evropského trhu finančních služeb, a to včetně konvergence pravidel a postupů orgánů dohledu.
- 8.2. **Vyvážený vztah mezi domovským a hostitelským orgánem dohledu:** Česká národní banka bude podporovat taková řešení vztahu mezi domovským a hostitelským orgánem dohledu, která budou vyvážená a která zajistí, aby domovský i hostitelský orgán dohledu měl dostatečné pravomoci k plnění svých zákonem stanovených povinností. Při uplatňování pravomocí vůči subjektům, které jsou součástí mezinárodních skupin, bude Česká národní banka úzce spolupracovat s domovským orgánem dohledu s cílem dosáhnout vyváženého výkonu dohledu nad celou skupinou.
- 8.3. **Krizové řízení:** Česká národní banka se zapojí do budování systému evropské multilaterální spolupráce mezi orgány dohledu, centrálními bankami a ministerstvy financí při řešení přeshraničních finančních krizí.

9. Profesionalita a odbornost zaměstnanců:

- 9.1. **Profesionální přístup a vysoké vnitřní standardy:** Česká národní banka bude svou činnost při výkonu dohledu poměřovat vysokými standardy, které budou korespondovat s úrovní vyžadovanou na dohlížených subjektech anebo budou náročnější.

10. Etika dohledu

- 10.1. **Etický kodex:** Česká národní banka se zaměří na to, aby její zaměstnanci dodržovali ustanovení etického kodexu, který je vedle obecně uznávaných etických norem základním stavebním kamenem morálně-etického profilu každého zaměstnance České národní banky.